

Debio

SalMar Settefisk AS adv. Follafoss
Engelstadveien
7796 FOLLAFOSS

Vår ref.	Deres ref.	Dato
38241 / 1070666 / 1159759	Rune Opedal	27.11.2020

Vedtak om godkjenning

Vi viser til revisjonsbesøk 01.10.2020 utført av Ann-Helen Juve.

Virksomhetens representanter
-Ivan Alstad, Produksjonsleder
-Rune Opedal, Kvalitetsleder Settefisk
-Robin Flatset, Driftsleder

Regelverk

Kravene i økologiregelverket gjelder i tillegg til kravene som virksomheten er pålagt i øvrig generelt eller spesielt regelverk, og det er en forutsetning for økologisk godkjenning at krav som stilles til virksomheten i øvrig regelverk er oppfylt.

Debio fører tilsyn og fatter enkeltvedtak etter delegert myndighet fra Mattilsynet i henhold til *økologiforskriften § 20, samt forskrift 18. mars 2017 nr. 356 om delegering av myndighet fra Mattilsynet til Debio etter økologiforskriften.*

Som forvaltningsorgan er Debio underlagt bestemmelsene i *lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) og lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova).*

Revisjon

Opplysningene innhentet i forbindelse med revisjonen danner grunnlag for den videre saksbehandlingen.

Saksopplysninger

Revisjonens forløp
Åpningsmøte, gjennomgang av driftsbeskrivelse og dokumentasjon knyttet til planlagt omlegging, signering av driftsbeskrivelse, befaring av del av anlegget som skal legges om til økologisk produksjon, oppsummering med rapportskrivning.

Revisors oppsummering og konklusjon

Virksomheten søker godkjenning for økologisk produksjon av settefisk. Omleggingen har startet og det er 6 måneder siden desinfisering av klekkeri 06.05.20. Det ventes første innlegg av øko-rogn uke 46. Denne fisken vil bli føret med øko-fôr i første del av produksjonen men omsatt som konvensjonell. Det planlegges for første øko-smolt levering til sjø januar-2023, dette vil femte økologiske rogninnlegg. Det er RAS anlegg og siste del av smoltifiseringen kan gå to løp, et uten RAS og et med RAS. Det skal avklares hvorvidt siste del kan gjøres i RAS anlegg og fortsatt omsettes som økologisk. Det vises til gode planer og god kjennskap til regelverket.

Vi har mottatt noen spørsmål i forbindelse med revisjonen som virksomheten ønsker en avklaring på:

"Spørsmål 1

Produksjon av rogn det er benyttet ovaplant på i samme avdeling som økologisk produksjon. Vi skal kanskje produsere stamfiskrekrutter fra rogn til smolt på Follafoss (konfidensielt). Disse stamfiskrekruttene vil i noen tilfeller være behandlet med ovaplant.

Legger forskriften begrensinger på produksjon av rogn/ fisk som ikke produseres etter øko-forskriften, når den er i samme avdeling som økologisk produksjon foregår?

Det er full sporbarhet på hva som er økologisk og ikke. All fisk får økologisk fôr.

Spørsmål 2

Produksjon av smolt på RAS.

Veilederen beskriver på side 31:

Resirkuleringsanlegg Akvakulturanlegg med lukket resirkulering til produksjon av akvakulturdyr er forbudt med mindre det er snakk om klekkerier og yngelanlegg, eller produksjon av arter som brukes som økologiske fôrorganismer

Stamfiskanlegg og rognproduksjon er medberegnet begrepet «klekkerier og yngelanlegg», og vil være godkjent for RAS (Akvakulturanlegg med lukket resirkulering) på samme måte som settefiskanlegg med fisk frem til smoltifisering.

Dette tolker vi som produksjon fram til fisken er smoltifisert som tillatt.

Det vil si at vi produserer fisken på RAS til den er sjøvannstilvendt.

Deretter kan fisken bli stående noen uker i påvente av transport til sjø av flere grunner:

- Logistikk, det kan hende vi må vente noen uker på transport til matfiskanlegg.
- Produksjon av homogene grupper. All fisk smoltifiserer ikke alltid samtidig, og da må fisken som først ble smoltifisert vente på de som smoltifiserer litt senere.

Det er ikke snakk om produksjon av flere hundre gram etter at fisken er sjøvannstilvendt.

Slik vi tolker veilederen er det postsmolt-produksjon som ikke er tillat.

CtrlAqua har følgende definisjon av postsmolt

(<https://ctrlaqua.no/nb/om-ctrlaqua/definisjoner/>):

Postsmoltstadiet er definert som den første perioden etter at laksen har gått igjennom smoltifiseringen, dvs. gått over fra å være en fisk som er tilpasset ferskvann, til en laks som

har utviklet sjøvannstoleranse. Hvor stor laksen kan være før den slutter å være postsmolt, er ikke klart definert. Men i CtrlAQUA bruker vi betegnelsen postsmolt opp til én kilo."

Vurdering

Revisjonen viser at det er utarbeidet gode planer og at virksomheten har god kjennskap til regelverket.

Klekkeri er vasket og satt i karens fra 6.5.20 og vil da med 6 mndr karens være godkjent fra 5.11.20. Tilsvarende planer for gradvis oppstart av karens i RAS anlegg er detaljert utformet og vil bli fulgt opp i påfølgende revisjoner. Vi forstår at det planlegges for første øko-smolt levering til sjø januar-2023, dette vil bli femte økologiske rogninnlegg. Det er RAS anlegg og siste del av smoltifiseringen kan gå to løp, et uten RAS og et med RAS. Det skal avklares hvorvidt siste del kan gjøres i RAS anlegg og fortsatt omsettes som økologisk. I denne forbindelse er det to forhold som virksomheten ønsker avklart:

Spørsmål 1

Produksjon av rogn det er benyttet ovaplant på i samme avdeling som økologisk produksjon. Vi skal kanskje produsere stamfiskrekrutter fra rogn til smolt på Follafoss (konfidensielt).

Disse stamfiskrekruttene vil i noen tilfeller være behandlet med ovaplant.

Legger forskriften begrensinger på produksjon av rogn/ fisk som ikke produseres etter øko-forskriften, når den er i samme avdeling som økologisk produksjon foregår?

Det er full sporbarhet på hva som er økologisk og ikke. All fisk får økologisk fôr.

Utdrag fra aktuelt regelverk som berører dette spørsmålet:

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 889/2008
av 5. september 2008

Artikkel 2

Definisjoner

f) «produksjonsenhet» alle aktiva som brukes i en produksjonssektor, som produksjonslokaler, skifter, beiter, utendørsarealer, dyrelokaler, fiskedammer, inneslutningssystemer for tang og tare eller akvakulturdyr, konsesjoner for kyst- eller havbunnsområder, lokaler for lagring av avlinger, planteprodukter, animalske produkter, råmaterialer og andre innsatsvarer som er relevante for denne bestemte produksjonssektoren,

e) «driftsenhet» alle produksjonsenheter som drives med felles ledelse for det formål å produsere landbruksprodukter,

Artikkel 6b

Vannets egnethet og plan for bærekraftig forvaltning

2. Økologiske og ikke-økologiske produksjonsenheter skal være tilstrekkelig atskilt. Slike tiltak for atskillelse skal være basert på den økologiske produksjonsenhetens naturlige omgivelser, separate vanddistribusjonssystemer, avstander, tidevannsstrømmer samt oppstrøms og nedstrøms plassering i forhold til andre produksjonsenheter. Medlemsstatenes myndigheter kan utpeke steder eller

områder som de mener ikke er egnet for økologisk akvakultur eller innhøsting av tang og tare, og kan også fastsette minsteavstander mellom økologiske og ikke-økologiske produksjonsenheter

Artikkel 25c

Samtidig produksjon av økologiske og ikke-økologiske akvakulturdyr

1. Vedkommende myndighet kan tillate at klekkerier og yngelanlegg oppdretter både økologiske og ikke-økologiske ungdyr i samme driftsenhet forutsatt at det finnes et tydelig fysisk skille mellom enhetene og et separat vanddistribusjonssystem.

Artikkel 25i

Forbud mot hormoner

Bruk av hormoner og hormonderivater er forbudt.

Vurdering:

Artikkel 25 i er klar på at hormoner ikke er tillatt brukt i økologisk produksjon. Derfor er det riktig som dere sier at produksjonen av stamfiskrekrutter vil være konvensjonell produksjon.

Artikkel 25 c sier at det er tillatt med økologisk og konvensjonell produksjon i samme driftsenhet. Kravet her er at de kan skilles fysisk og at det er separat vanddistribusjonssystem. Med det forstår vi at økologisk og konvensjonell fisk kan være i ulike kar (produksjonsenhet) i samme rom (driftsenhet). Kravet er at de har ulikt vanntildelingssystem. Dvs at vann som kommer inn i de økologiske karene ikke har vært gjennom kar med konvensjonell fisk i forkant. Det vil også si at vi ikke kan ha resirkulering i disse karene, men rene sløyfer for den økologiske fisken.

Artikkel 6b) 1 stiller tilsvarende krav.

Konkret vil derfor svaret på spørsmål 1 være at det kan være økologisk og konvensjonell fisk i samme rom, men det stilles krav til at de har hvert sitt vanntildelingssystem.

Spørsmål 2

Produksjon av smolt på RAS.

Veilederen beskriver på side 31:

Resirkuleringsanlegg Akvakulturanlegg med lukket resirkulering til produksjon av akvakulturdyr er forbudt med mindre det er snakk om klekkerier og yngelanlegg, eller produksjon av arter som brukes som økologiske fôrorganismer

Stamfiskanlegg og rognproduksjon er medberegnet begrepet «klekkerier og yngelanlegg», og vil være godkjent for RAS (Akvakulturanlegg med lukket resirkulering) på samme måte som settefiskanlegg med fisk frem til smoltifisering.

Dette tolker vi som produksjon fram til fisken er smoltifisert som tillatt.

Det vil si at vi produserer fisken på RAS til den er sjøvannstilvendt.

Deretter kan fisken bli stående noen uker i påvente av transport til sjø av flere grunner:

- Logistikk, det kan hende vi må vente noen uker på transport til matfiskanlegg.

- Produksjon av homogene grupper. All fisk smoltifiserer ikke alltid samtidig, og da må fisken som først ble smoltifisert vente på de som smoltifiserer litt senere. Det er ikke snakk om produksjon av flere hundre gram etter at fisken er sjøvannstilvendt.

Slik vi tolker veilederen er det postsmolt-produksjon som ikke er tillat.

CtrlAqua har følgende definisjon av postsmolt (<https://ctrlaqua.no/nb/om-ctrlaqua/definisjoner/>):

Postsmoltstadiet er definert som den første perioden etter at laksen har gått igjennom smoltifiseringen, dvs. gått over fra å være en fisk som er tilpasset ferskvann, til en laks som har utviklet sjøvannstoleranse. Hvor stor laksen kan være før den slutter å være postsmolt, er ikke klart definert. Men i CtrlAQUA bruker vi betegnelsen postsmolt opp til én kilo.

Utdrag fra aktuelt regelverk som berører dette spørsmålet:

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 889/2008
av 5. september 2008

Artikkel 2
Definisjoner

j) «akvakulturanlegg med lukket resirkulering» et anlegg der akvakultur foregår i et lukket miljø på land eller på et fartøy med vann som resirkuleres, og som er avhengig av permanent energitilførsel utenfra for å stabilisere miljøet for akvakulturdyrene,

l) «klekkeri» et sted for avl, klekking og oppdrett i de tidlige stadiene av akvakulturdyrs liv, særlig beinfisk og skalldyr,

m) «yngelanlegg» et mellomliggende ledd i produksjonssystemet, mellom klekke- og tilvekststadiet. Yngelstadiet avsluttes i løpet av produksjonssyklusens første tredel med unntak av arter som gjennomgår smoltifisering,

p) «produksjonssyklus» innenfor rammen av akvakultur og produksjon av tang og tare, livsløpet til et akvakulturdyr eller en tang- eller tareplantes livssyklus fra første livsstadium til innhøsting,

Artikkel 25g
Særlige regler for akvatiske inneslutningssystemer

1. Akvakulturanlegg med lukket resirkulering til produksjon av akvakulturdyr er forbudt med mindre det er snakk om klekkerier og yngelanlegg eller produksjon av arter som brukes som økologiske fôrorganismer.

Vurdering.

Spørsmål 2 er litt uklart formulert, men vi forstår det slik at dere ønsker en bekreftelse på at vi

forstår regelverket på samme måte.

Vår vurdering er at:

Artikkel 25 g sier at resirkuleringsanlegg er tillatt for klekkeri og yngelanlegg (settefisk).

I Artikkel 2 definisjoner finner vi om yngel i m) at yngelstadiet avsluttes i løpet av produksjonssyklusens første tredel med unntak av arter som gjennomgår smoltifisering. For laks som dette spørsmålet dreier seg om, vil smoltifisering være aktuell grense. Dette forstås slik at stadiet avsluttes når fisken er smoltifisert. Den går da over i tilvekstfasen der det blir krav til maksimal tetthet og forbud mot bruk av resirkuleringsanlegg.

Det er i regelverket ikke angitt noen klar grense utover smoltifisering for overgangen mellom disse to fasene.

Vi forstår at det i grensegangen mellom disse to stadiene er praktiske forhold som er viktige for fiskevelferd og produksjonsformen. I spørsmålet fra dere er formulert slik:

- Logistikk, det kan hende vi må vente noen uker på transport til matfiskanlegg.
- Produksjon av homogene grupper. All fisk smoltifiserer ikke alltid samtidig, og da må fisken som først ble smoltifisert vente på de som smoltifiserer litt senere.

Vi vurderer dette slik at homogen smoltifisering er viktig slik at all settefisk fisk tåler saltvann når den settes ut og samtidig ikke blir gående i ferskvann for lenge etter smoltifisering. Tester som ATP ase analyser er gode hjelpemidler for å fastslå optimal tid.

Vi forstår også at det kan være utfordringer med logistikk for utsett av fisk av grunner som ikke produsent rår over som værforhold mm.

Vi anser imidlertid at fisk blir testet for smoltifisering før utsett slik at tidspunktet blir bestemt så riktig som mulig og at vinduet som kreves pga logistikk gjøres så smalt som mulig med god planlegging. Vi vil derfor forvente at behov for lang ventetid i RAS ikke er nødvendig og behovet for det skal så fall kunne dokumenteres av en erklæring fra fiskehelsetjenesten i aktuelle tilfeller.

Angående begrepet postsmolt er det som navnet sier perioden etter smoltifisering. Dvs etter vår definisjon vil fisken da være over i tilvekstfasen og derved er ikke lenger RAS tillatt.

Vi håper dette er til hjelp for å forstå regelverket og det ser ut til at vi har den samme forståelsen.

Vedtak

På grunnlag av revisjonen 1.10.2020 godkjennes virksomheten for økologisk produksjon.

Vedtaket er fattet med hjemmel i økologiforskriften § 20 jf. § 2, jf. forordning (EF) nr. 834/2007 artikkel 29 nr. 1 og § 3 jf. forordning (EF) nr. 889/2008 artikkel 63 nr. 2 og artikkel 68 nr. 1.

Godkjenningens omfang fremgår av vedlagte sertifikat. Godkjenningen forutsetter at til enhver tid gjeldende regelverk følges, og er gyldig inntil ny saksbehandling er foretatt.

Klageadgang

I henhold til lov 10.02.1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 28, kan dette vedtaket påklages innen tre uker etter at underretningen om vedtaket er mottatt.

Med vennlig hilsen

Jan-Widar Finden
seniorrådgiver

Vedlegg:

Melding om rett til å klage på forvaltningsvedtak

Sertifikat

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og trenger derfor ikke underskrift.

SERTIFIKAT

Virksomhet:

SalMar Settefisk AS adv. Follafoss
Engelstadveien
7796 FOLLAFOSS

Organisasjonsnummer: 937543948

Kundenummer: 38241 \\ Sertifikatnummer: 37217 \\

Siste revisjon: 01.10.2020

Dette dokument er utstedt på grunnlag av artikkel 29 nr. 1 i forordning (EF) nr. 834/2007 og forordning (EF) nr. 889/2008 for de områder og produkter som er angitt i vedlegg.

Virksomheten er gjenstand for kontroll og oppfyller kravene i nevnte regelverk.

Sertifikatet er gyldig inntil neste sertifisering eller senest 31.12.2021.

Debio
NO-ØKO-01

Bjørkelangen, 24.11.2020

Jan-Widar Finden
seniorrådgiver

Debio

Vedlegg til sertifikat

Vedlegget er kun gyldig sammen med sertifikat nr. 37217

SalMar Settefisk AS adv. Follafoss

Engelstadveien

7796 FOLLAFOSS

Organisasjonsnummer: 937543948

Kundennummer: 38241

Side 2 av 3

Registreringer

	Navn	Status	Merknad
Aktiviteter			
	Fiskeoppdrett	Ø-merket / Økologisk	
Produkter			
31652	Økologisk settefisk av laks	Ø-merket / Økologisk	

Dette vedlegget til sertifikat er Debios eiendom og vil bli trukket tilbake ved utmelding, underkjenning eller ved endring i godkjenningsomfang. Kun originalt sertifikat med signatur er gyldig. Vedlegget er gyldig sammen med sertifikatet.

Documentary evidence to the operator according to Article 29(1) of Regulation (EC) No 834/2007	
1. Document Number: 37217	
2. Name and address of operator: SalMar Settefisk AS adv. Follafoss Engelstadveien 7796 FOLLAFOSS Main activity: Production of Smolts of Organic salmon Locations: 13958 Follafoss	3. Name, address and code number of control body / authority: Debio N-1940 BJØRKELANGEN Tel: 63 86 26 50 Fax: E-mail: kontor@debio.no Website: www.debio.no Code Number: NO-ØKO-01
4. Product groups / activity: See Annex list	5. Defined as: See Annex list
6. Validity period: The certificate is valid until the next certification but no later than 31.12.2021.	7. Date of control(s) 01.10.2020
8. This document has been issued on the basis of Article 29(I) of Regulation (EC) No 834/2007 and of Regulation (EC) No 889/2008. The declared operator has submitted his activities under control, and meets the requirements laid down in the named Regulations. Date, place: Bjørkelangen 24.11.2020 Signature on behalf of the issuing control body / authority:	
 seniorrådgiver	

(1) Avsender (forvaltningsorganets navn) Debio 1940 Bjørkelangen	Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak (Forvaltningsloven § 27 tredje ledd)
(3) Mottaker (navn og adresse)	(2) Dato
	(4) Klageinstans Mattilsynet Felles postmottak Postboks 383 2381 Brumunddal
Denne meldingen gir viktige opplysninger hvis De ønsker å klage over vedtak De har fått underretning om.	
Klagerett	De har rett til å klage over vedtaket.
Hvem kan De klage til?	Klagen sender De til oss, dvs. det organet som er ført opp i rubrikk (1). Hvis vi ikke tar klagen til følge, sender vi den til klageinstansen, jf. rubrikk (4).
Klagefrist	Klagefristen er tre - 3 - uker fra den dag De mottar dette brevet. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt før fristen går ut. Dersom De klager så sent at det kan være uklart for oss om De har klaget i rett tid, bør De oppgi datoen for når De mottok dette brevet. Dersom De klager for sent, kan vi se bort fra klagen. De kan søke om å få forlenget fristen, og da må De oppgi årsaken til at De ønsker det.
Rett til å kreve begrunnelse	Dersom De mener vi ikke har begrunnet vedtaket vårt, kan De kreve en slik begrunnelse før fristen går ut. Ny klagefrist blir da regnet fra den dagen De mottar begrunnelsen.
Innholdet i klagen	De må presisere <ul style="list-style-type: none"> – hvilket vedtak De klager over – årsaken til at De klager – den eller de endringer som De ønsker – eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen Klagen må undertegnes.
Utsetting av gjennomføringen av vedtaket	Selv om De har klagerett, kan vedtaket vanligvis gjennomføres straks. De kan imidlertid søke om å få utsatt gjennomføringen av vedtaket til klagefristen er ute eller til klagen er avgjort.
Rett til å se saksdokumentene og til å kreve veiledning	Med visse begrensninger har De rett til å se dokumentene i saken. Reglene om dette finnes i forvaltningsloven § 18 og § 19. De må i tilfelle ta kontakt med oss, jf. rubrikk (1). De vil da få nærmere veiledning om adgangen til å klage, om framgangsmåten og om reglene for saksbehandlingen.
Kostnader ved klagesaken	De kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuesgrenser. Fylkesmannen eller Deres advokat kan gi nærmere opplysninger om dette. Hvis vedtaket er blitt endret til Deres fordel, kan De etter forvaltningsloven ha krav på å få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Klageinstansen (jf. rubrikk (4)) vil orientere Dem om retten til å kreve slik dekning.
Klage til Sivilombudsmannen	Hvis De mener at De har vært utsatt for urett fra den offentlige forvaltnings side, kan De klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen). Sivilombudsmannen kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan den offentlige forvaltning har behandlet saken, og om det er gjort eventuelle feil eller forsømmelser. Dette gjelder likevel ikke i saker som er avgjort av Kongen i statsråd. Dersom De nå får Deres klage avgjort i statsråd fordi Kongen er klageinstans, kan De derfor ikke senere bringe saken inn for Sivilombudsmannen.
Særlige opplysninger	